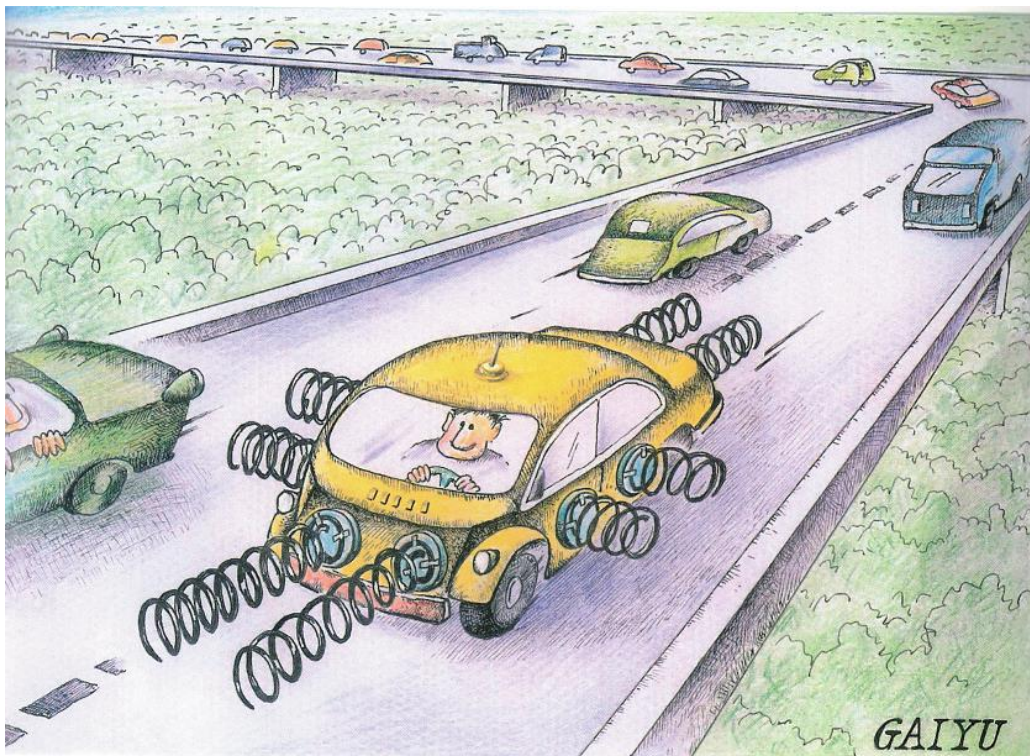

נושא מס' 4

עקרונות ההתנהגות הבטיחותית

תוכן עניינים

.....	עקרונות ההתנהגות הבטיחותית
1.....	מערך השיעור
4.....	ששת עקרונות ההתנהגות הבטיחותית
4.....	1. עקרון הבולטות – ראות ונראות
6.....	2. עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית
8.....	3. עקרון השוני והרב-גוניות
9.....	4. עקרון אי-הוודאות והספקנות
10.....	5. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)
12.....	6. עקרון הבקיאות והכשירות
14.....	פעילות לתלמידים

עקרונות ההתנהגות הבטיחותית

מערך השיעור

מטרות השיעור

- התלמידים יכירו את עקרונות ההתנהגות הבטיחותית.
- התלמידים יבינו את החשיבות של עקרונות ההתנהגות הבטיחותית.

הרעיון המרכזי

קיימים שישה עקרונות בסיסיים להתנהגות בטיחותית. עקרונות אלה חיוניים לשמירה על בטיחותם של כל עוברי הדרך, ותקנות התעבורה נוסחו בזיקה להם.

העקרונות:

1. **עקרון הבולטות – ראות ונראות:** כל עוברי הדרך צריכים להיראות ולבלוט בהיותם בדרך.
2. **עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית:** עובר דרך חייב לסקור את סביבתו בעקיבות, בתבונה ובתשומת לב, ולהבחין בכל דבר שעשויה להיות לו השפעה על בטיחותו.
3. **עקרון השוני והרב-גוניות:** עובר הדרך צריך להכיר את מגבלותיו של עובר הדרך האחר, ואת חוסר הסימטריה שבין נקודת המבט של האחר (הזולת) לבין נקודת המבט שלו.
4. **עקרון אי-הוודאות והספקנות:** עובר הדרך צריך להטיל ספק באשר למעשיהם של עמיתיו בדרך. אסור לו לסמוך על האמצעים הטכניים של הרכב או על התנהגותו של אדם אחר.
5. **עקרון מעטפת הבטיחות (הפער):** כל עוברי הדרך צריכים לשמור על מעטפת בטיחות שתקנה להם מקדמי בטיחות של מרחק, של זמן, של מהירות ושל התייחסות לתנועה.
6. **עקרון הבקיאות והכשירות:** חובה על עוברי הדרך להיות בקיאים בחוקי התעבורה ובכללי הבטיחות, מורשים לנהוג בכלי הרכב שהם נוהגים בו ובקיאים בהפעלתו. כמו כן, על עובר הדרך להיות כשיר מבחינה גופנית להשתמש בדרך בבטחה ועל רכבו להיות תקין ומורשה לנוע בדרכים.

מהלך השיעור

ראשי פרקים של התוכן	פירוט התוכן	שיטת ההוראה	פירוט פעילויות/ אמצעים	זמן	משימות לתלמידים
עקרונות ההתנהגות הבטיחותית	הכרת העקרונות	הסבר המורה ודיון	תרשים העקרונות	10-5 דקות	
	עקרון הבולטות - ראות ונראות	הצגת התקנות הרלוונטיות בזיקה לעקרונות ההתנהגות הבטיחותית		10 דקות	
	עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית				
	עקרון השוני והרב-גוניות				
	עקרון אי-הוודאות והספקנות				
	עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)				
עקרונות ההתנהגות הבטיחותית	עקרון הבקיאות והכשירות				
	עקרונות הבטיחות				
עקרונות ההתנהגות הבטיחותית	צפייה בסרטונים, דיון וניתוח סרטונים בהתאם לעקרונות ההתנהגות הבטיחותית	צפייה בסרטונים -- תסתכל לי בעיניים (הרלב"ד, 0:15 דקות) -- חומות הזכוכית (הרלב"ד, 0:39 דקות) -- חובות הנהג כלפי הולכי רגל (הרלב"ד, 1:55 דקות) -- רכב לא תקין , אגף התנועה 3:47 דקות -- החרמת רכב לנהג (אור ירוק, 2:15 דקות)	12 דקות		
עקרונות ההתנהגות הבטיחותית	תרגיל: ניתוח תקנות תעבורה בדגש על זיקתן לעקרונות ההתנהגות הבטיחותית ודיון במליאה	שאלות מהתיאוריה	10-5 דקות	מענה על שאלות מהתיאוריה והבנת העיקרון הבטיחותי שבבסיס השאלות	

פתיחה למורה:

הצגת התרשים הבא בפני התלמידים
התלמידים יתנו דוגמה לכל עיקרון על-פי היכרותם עם ההתנהלות בדרך.

העקרונות הבסיסיים להתנהלות בטיחותית

ששת עקרונות ההתנהגות הבטיחותית

1. עקרון הבולטות – ראות ונראות

כלל זהב של התנהגות בטיחותית בדרך הוא הצורך להיראות ולבלוט. כל שחקן במגרש התחבורתי - נהג, רוכב, או הולך רגל - מפיק יתרון משהוא נראה על-ידי השחקנים האחרים ממרחק מרבי ומוקדם ככל האפשר. רוב התאונות מתקשרות לגורם ההפתעה, משמע לאירוע פתאומי בלתי צפוי ולחוסר יכולת לפעול כדי למנוע תאונה בגלל זמן תגובה, הסחת דעת, עייפות, אלכוהול, וטווח של מרחק שאיננו מספיק. הבולטות חשובה הן לנהג והן להולך הרגל כדי למנוע תאונות. ככל שיראו אותך טוב יותר ויבינו את כוונותיך בנוגע להאטה ולבלימה של רכבך, יוכלו הנהגים האחרים בדרך להתארגן לפעול ביחס אליך, לחפש דרכי מילוט, לבלום או לפנות את הציר כדי למנוע פגיעה. בניגוד להתנהגותן של חיות שונות בטבע שמסתירות את נוכחותן באמצעות צבעי הסוואה, כמו זיקית או ארנבות המסתתרות בשיחים כדי לא להיחשף - עוברי הדרך הנעים במרחב התעבורתי חייבים להפגין את נוכחותם באור, בצבע ובקול. הסכנה נובעת בעיקר ממי שאיננו רואה אותך ושאתה אינך מודע לנוכחותו. למשל, בחשיכה כאשר צבע הרכב או לבושו של הולך הרגל מתמזגים בנוף, כאשר מכונית מתקרבת מעבר לעיקול או אופנוע מגיח מאחורי משאית, או כאשר ילד העומד לחצות את הכביש מוסתר בין שתי מכוניות חונות. הבולטות בדרך יכולה להתבטא בפנסי תאורה ובסימון, בניגודי צבעים, בהבדלי גודל, בלבוש צבעוני או בהיר ובמחזירי אור בשעות החשיכה.

דוגמאות לדיני תעבורה שמתייחסים לעקרון הבולטות:

סעיף 65ב בפקודת התעבורה מחייב להחזיק אפוד צהוב עם פסים זוהרים ברכב ולהשתמש בו כאשר יוצאים מהרכב בשולי דרך בין-עירונית.

תקנה 70 בתקנות התעבורה מחייבת להשתמש בפנסי האיתות בעת עצירה בשולי הדרך, ולסמן עם משולש אזהרה כשהרכב מקולקל.

תקנה (96): "לא ישתמש אדם ברכב אלא אם מערכת האורות שבו מותקנת ופועלת כהלכה".

תקנה 97(א): "לא ינהג אדם רכב מנועי בזמן תאורה אלא כשפנסי החזית והפנסים האחוריים מאירים ולוחית הזיהוי האחורית מוארת". "זמן תאורה" מוגדר בתקנות התעבורה כ"זמן הלילה וכן זמן אחר שבו הראות לקויה מחמת תנאי מזג האוויר או מחמת סיבות אחרות", זמנים שבהם הבולטות חשובה עוד יותר בגלל תנאי הראות הלקויים.

תקנה 97(ב): "לא ינהג אדם אופנוע בדרך אלא כשמאירים בו פנסי החזית או הפנסים המיועדים בלבדית לנסיעה ביום". תקנת תעבורה זו מחמירה עם רוכבי האופנועים, שבגלל צלילתם הקטנה עליהם לבלוט במיוחד.

תקנה 97(ג): "לא ינהג אדם מונית, אוטובוס או רכב מנועי מסחרי שמשקלו הכולל המותר עולה על 14,999 ק"ג, בכל דרך וברכב מנועי אחר בדרך שאינה עירונית, בתקופה שמן 1 בנובמבר עד 31 במרס בכל שנה, אלא כשמאירים בו פנסי החזית והפנסים האחוריים". תקנת תעבורה זו מבקשת להבטיח את בולטות כלי הרכב המנועיים בחודשי החורף, שבהם תנאי הראות עלולים להפוך קשים בכל שעה משעות היממה. הדוגמאות רבות וביניהן ראיות לציון קביעת תקנות התעבורה, שעל-פיהן פנסי החזית של הרכב מאירים באור לבן והפנסים שמאחור - אדומים (למעט פנסי האיתות הקדמיים והאחוריים שיכולים להבהב באור לבן או צהוב). פנס לנסיעה אחורית מותקן אמנם מאחור, אך צבע האור בו לבן כי בנהיגה לאחור כיוון הנסיעה של הרכב מתהפך. כך מאפשרת התאורה ללמד גם על כיוון הנסיעה של הרכב.

פנס אחורי: אור בלבן, אור נסיעה לאחור, מכוון כיוון אורות זיהוי

פנס חזית: תאורה, מכוון כיוון אורות זיהוי

הנדסת התנועה אף היא מנחה לבולטות התמרורים. ההנחיות להצבת התמרורים מטעם משרד התחבורה קובעות את מידות התמרורים, ואת החומר שממנו הם עשויים המחזיר אור, על מנת שייראו היטב גם בתנאים של חוסר תאורה.

2. עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית

עובר דרך חייב להבחין בכל דבר שעשויה להיות לו השפעה על בטיחותו בדרך, ולצורך כך עליו לסקור כל העת את סביבתו בתבונה ובתשומת לב.

משמעותו של העיקרון הזה היא, שעל כל עובר דרך לפעול בתבונה בעת השימוש בדרך. עליו לסרוק את הסביבה בכללותה ולהתייחס בתשומת לב לכל האירועים הקשורים לתחבורה. עליו לתת את דעתו גם לאירועים המתחוללים מעבר לסביבה הקרובה והמידית הנראית לעיניו, ולהבחין במועד בתמרוכים וברמזורים המנחים את עוברי הדרך, ובאירועים היום-יומיים הצפויים הבאים לידי ביטוי בדיני התעבורה ובהנחיות להצבת תמרורי אזהרה והתרעה במרחק של כמה עשרות מטרים לפני ה"מכשול" (בהתאמה לדרך ולמהירות הנהיגה בה – עירונית, בין-עירונית או מהירה).

דוגמאות לדיני תעבורה הקשורים לעקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית

- נהג רכב ברחוב עירוני שבו חונות מכוניות לצידו הכביש, צריך להביא בחשבון שחנייתן של מכוניות מעידה על הימצאות בני אדם בסביבה, בהם ילדים שקומתם נמוכה מגובהה של מכונית נוסעים. לפיכך, על הנהג להאט במידה שיוכל לעצור את מכוניתו במרחק קצר.
- תקנה 52** מתייחסת לכך ואומרת:

נוהג רכב חייב להאט את מהירות הנסיעה, ובמידת הצורך אף לעצור את רכבו בכל מקרה שבו צפויה סכנה לעוברי דרך או לרכוש, לרבות רכבו הוא, ובמיוחד במקרים אלה:

- (1) בתוך שטחים בנויים מאוכלסים ובקטעי דרך שבתים בנויים לצידם ותנועת הולכי רגל מצויה בהם.
- (2) בדרך שאיננה פנויה.
- (3) כשהראות בדרך מוגבלת מכל סיבה שהיא.
- (4) בהיכנסו לעקומות חדות ובנוסעו בהן.

- (5) בקרבת קבוצת ילדים או בקרבת התקהלות.
- (6) בהתקרבו למעבר חצייה.
- (7) בהתקרבו לפסגה או למקום שבו שדה הראייה מוגבל.
- (8) בירידה תלולה או ארוכה.
- (9) בהתקרבו לגשר צר ובעוברו עליו.
- (10) בפוגשו או בעוקפו קבוצת אנשים ההולכת בסך.
- (11) בפוגשו או בעוקפו בעלי חיים.
- (12) בהתקרבו אל אוטובוס העומד בתחנה ובעוברו על ידו.
- (13) בהתקרבו אל אוטובוס, אל טיולית או אל רכב מסחרי המסיע ילדים וסומן כך, שנעצר לשם העלאת ילדים או הורדתם, ובעוברו על ידו.
- (14) ברחוב משולב.
- (15) באזור מיתון תנועה.
- (16) במנהרה.

- עוברי הדרך צריכים להתייחס באופן פעיל לדברים שהם קולטים מהסביבה בעת הסריקה המתמדת, ולבחור דרך התנהגות מתאימה כדי להימנע מלהיקלע למצב חירום או לאירוע תאונה.
תקנה (110 א'): "לא יחצה אדם כביש אלא לאחר שבדק את מצב התנועה שבו ונוכח שאפשר לחצותו בבטיחות".
- **תקנה 41**: "אין פנייה אלא בבטחה: נוהג רכב לא יפנה ימינה או שמאלה תוך כדי נסיעה או כשהוא מתחיל לנסוע, ולא יסטה מקו נסיעתו, אלא במהירות סבירה ובמידה שהוא יכול לעשות זאת בבטחה מבלי להפריע את התנועה ומבלי לסכן אדם או רכוש.
- כיצד יבטיח הנהג את התנועה בבטחה וללא הפרעה אם לא על-ידי סריקה מתמדת של המתרחש כברת דרך לפניו ולצידי הדרך?
תקנה (110 א') אומרת **להולכי הרגל**: "לא יחצה אדם כביש אלא לאחר שבדק את מצב התנועה שבו ונוכח שאפשר לחצותו בבטיחות".
ובאותו עניין אומרת לנהגים **תקנה 67(א)**: "נוהג רכב המתקרב למעבר חצייה והולכי רגל חוצים במעבר, יאפשר להם להשלים את החצייה בבטחה, ואם יש צורך בכך יעצור את רכבו לשם כך".
כלומר, חובת ההתייחסות לסביבה התעבורתית חלה על כל משתמשי הדרך.

3. עקרון השוני והרב-גוניות

כל אחד מהמשתמשים בדרך הוא בעל יכולת שונה ומגבלות ייחודיות, ונמצא בדרך כלל בתנאי נראות שונים. נקודת הגובה ושדה הראייה של נהג אוטובוס, למשל, שונה משל רוכב אופנוע. שדה הראייה שלהם והשטחים ה"מתים" לעיני הנהג מתוחמים בצורה שונה, והמשימה שהם מבצעים מעסיקה אותם וגוזלת את תשומת ליבם במידה שונה. משאית עמוסה איטית מרכב קל, במיוחד בתחילת נסיעה או האצה, והיא עלולה לעכב את זרימת התנועה. אוטובוס המיועד להסעתם של עשרות נוסעים ראוי לעדיפות על פני רכב נוסעים שבמקרים רבים מסיע את הנהג בלבד. הולכי רגל וגם רוכבי אופניים לא יכולים להתחרות במכונית מפני שהיא נעה במהירות גבוהה מזו שלהם. יחד עם זאת, אין ביכולתו של הנהג לשנות את כיוון נסיעתו באופן מיידי או לבלום במקום כמו הולך רגל. רוכב אופניים נע מהר יותר מהולך רגל, אך הוא פחות יציב ונחוץ לו מרווח תנועה במיוחד כאשר הוא נע במהירות נמוכה. אחד העקרונות החשובים בהתנהגות בטיחותית הוא **היכולת להבין את מגבלותיו של המשתמש האחר בדרך, ולזכור, שאין בהכרח סימטריה בין נקודת המבט של המשתמשים השונים** ב"משחק" התעבורתי בדרך. כושרו של ילד להבין את מגבלות האחר תלוי בגילו. מן הראוי לזכור, שילדים צעירים (מתחת לגיל עשר) עדיין אינם מסוגלים לשער מראש את תגובותיו של הנהג המתקרב לעברם.

דוגמאות לדיני תעבורה שמתייחסים לעקרון השוני והרב-גוניות:

- **תקנה 31(ב)** אומרת: הנוהג ברכב ברחוב משולב יאפשר להולכי רגל ולילדים המשחקים בו את פעילותם, ולא ימשיך בנסיעה אלא אם כן הבטיח שנסיעתו לא תסכן אותם.
- **תקנה 34(א)** בכביש, בשביל או בנתיב שיועדו וסומנו לסוג מסוים של כלי רכב או לעוברי דרך מסוימים, לא ישתמשו נוהגי רכב או עוברי דרך אחרים. הנתיב לתחבורה ציבורית, המסומן בתמרור מיוחד, מתיר כניסה רק לפי הסימונים המסורטטים בו, בהם: רכבת קלה, אוטובוס, מונית או רכב אחר המסיע ארבעה נוסעים, לרבות הנהג, לפחות. כך מתאפשרת זרימה חופשית ומהירה של המונים. **עיון בתקנה נוספת, 34(ב)** מלמד, כי להגנה על רוכבי האופניים, שהם איטיים וצלליתם קטנה, רשאי הרוכב להשתמש בנתיב לתחבורה ציבורית אם הוא בצידו הימני הקיצוני של הכביש. וזאת, כדי לא לאלצו לנוע בנתיב שמשמאל לנתיב התחבורה הציבורית כשאוטובוסים עוקפים אותו מימין.

- **תקנה 36(ה)** אומרת: בכביש שיש בו שני נתיבים או יותר באותו כיוון נסיעה לא ייכנס נהג רכב מסחרי או רכב עבודה שמשקלו הכולל המותר עולה על 10,000 ק"ג לצומת ולא יעבור בו, אלא בנתיב הימני ביותר באותו כיוון נסיעה. לעניין זה לא יובא במניין הנתיבים נתיב שיועד לתחבורה ציבורית. וזאת, על מנת שמשאית כבדה, שהתקדמותה עלולה להיות איטית, לא תעכב את זרימת כלי הרכב האחרים.
- **תקנה 54** קובעת את המהירויות המרביות המותרות לכלי רכב שונים על-פי סוגי הדרכים. כך, המהירות המרבית המותרת לרוב כלי הרכב היא 50 קמ"ש בדרך עירונית, 80 קמ"ש בדרך שאינה עירונית, 90 קמ"ש בדרך שאינה עירונית מופרדת על-ידי שטח הפרדה בנוי ו-110 קמ"ש בדרך מהירה. עם זאת, בגלל גודלן ומשקלן של משאיות כבדות, שמשקלן הכולל המותר מעל 12 טון, הן מוגבלות ל-80 קמ"ש.

4. עקרון אי-הוודאות והספקנות

העובר בדרך חייב להיות **ספקן ולפעמים אפילו חשדן באשר למעשיהם ולכוונותיהם של המשתמשים האחרים בדרך**, עד אשר שוכנע שאין הם מסכנים אותו. הנהג ברכב שנע ממול יכול להיות מנוסה ומתון, אך ייתכן שהוא נהג חדש שקיבל את רשיונו זה לא מכבר, או אולי איננו בקיא בהפעלת הרכב, או שדעתו מוסחת בגלל עייפות, טלפון או קוצר רוח. עקרון אי-הוודאות מתייחס לפעולות מוצלחות פחות של אנשים שונים בדרך. עובר הדרך צריך לשאול את עצמו אם נהג זה או אחר ראה אותו והאם הוא הבין את כוונתו. הכלים הקוגניטיביים של האדם - תפיסה, חשיבה והערכה - צריכים לעזור לו להימנע גם מהסתכנות הנובעת מהסתמכות רבה מדי על תקינות המערכת הטכנית.

דוגמאות לדיני עבודה שמתייחסים לעקרון אי-הוודאות והספקנות

כאשר הרמזור למכוניות מראה אור ירוק והרמזור להולכי הרגל מראה אדום, מן הראוי שהנהגים יבחנו היטב את מעבר החצייה וסביבתו ובמידת הצורך יאטו ואף יעצרו, שמא הולך רגל מסתכן וחוצה באדום. גם נהגים ורוכבים על רכב דו-גלגלי עלולים בגלל חוסר תשומת לב, חיפזון או תקלה ברמזור שלהם להמשיך לנוע כשמופע הרמזור אדום.

תקנת התעבורה 21(ג) קובעת חובת זהירות כללית ואומרת: "לא ינהג אדם רכב בקלות ראש או בלא זהירות, או ללא תשומת לב מספקת בהתחשב בכל הנסיבות ובין השאר בסוג הרכב, במטענו, בשיטת בלמיו ובמצבם, באפשרות של עצירה נוחה ובטוחה ובהבחנה בתמרורים, באותות שוטרים, בתנועת עוברי דרך ובכל עצם הנמצא על פני הדרך או סמוך לה ובמצב הדרך".

תקנה 47(ד) אומרת: "נוהג רכב לא יעקוף רכב, אלא אם הדרך פנויה במרחק מספיק כדי לאפשר לו את ביצוע העקיפה ואת המשך הנסיעה בבטיחות ללא הפרעה וללא סיכון לנסיעתו של רכב אחר, וללא הפרעה אחרת לתנועה מכל כיוון שהוא".

בהמשך, ביחס לאפשרות לבצע את העקיפה, משום חוסר הוודאות במקומות מסוימים, ומתוך חשש שעלול להופיע רכב ממול, או משום חוסר הוודאות ביחס להשלמת העקיפה, **תקנה 47(ה)** אומרת: "נוהג רכב לא יעקוף, לא ינסה לעקוף ולא יסיט את רכבו שמאלה או ימינה כדי לעקוף רכב או בעל חיים באחד מאלה:

- (1) הראות לקויה או שדה הראייה חסום או מוגבל.
- (2) הוא נמצא אחרי התמרור המזהיר 100 מטר לפני מפגש מסילת ברזל, ועד אחרי מפגש מסילת הברזל.
- (3) הוא מתקרב אל מעבר חצייה להולכי רגל המסומן על פני הכביש או על-ידי תמרור המציין מקום מעבר חצייה להולכי רגל, ועד שעבר את מקום מעבר החצייה.
- (4) הוא עובר בתוך צומת, או אינו משלים את העקיפה לפני הגיעו לצומת.
- (5) הוא חוצה קו הפרדה רצוף, אלא אם כן בסמוך לו בצידו הימני נמצא קו קטעים.
- (6) הוא נמצא במנהרה או בתוך 50 מטרים לפני מנהרה או 50 מטרים אחרי היציאה מן המנהרה".

5. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)

גוף בתנועה אינו יכול לעצור בו במקום. זמן התגובה של האדם המפעיל את הגוף וכוח ההתמדה הפועל עליו גורמים לגוף להמשיך בתנועה, לעיתים בניגוד לרצונו של המפעיל – נהג, רוכב או הולך רגל. לפיכך, כל עוברי הדרך חייבים לשמור על מעטפת בטיחות.

מעטפת הבטיחות מתייחסת אל אירועי התנועה בדרך ואל מערכת התגובות ודרכי ההתנהגות של האדם, והיא חייבת לכלול מרווח - פער - במונחים של מרחק, זמן ומהירות. הפער ומעטפת הבטיחות מאפשרים תחום ספיגה של טעות אנוש או של כשל טכני-מכני. כך לדוגמה, הגדלת המרחק בין כלי רכב או בין רכב להולכי רגל, או זמן המתנה בתמרור עצור, עשויים למנוע תאונה אפשרית. מעטפת הבטיחות אינה קבועה בממדיה. היא תלויה במהירות ובנסיבות ועלולה להיות גדולה בהרבה בנסיבות חמורות. למשל, בכביש חלק יש לשמור על מעטפת בטיחות גדולה בהרבה (גם במרחק, גם בזמן וגם במהירות) מאשר בכביש יבש, וכך גם בתנאים של מזג אוויר גרוע, ראות לקויה, עייפות, נהיגה ברכב כבד וכיו"ב. גם הולכי רגל חייבים לפעול על-פי כללי מעטפת בטיחות גדולה יותר בנסיבות קשות – בתנאי מזג אוויר מכבידים, בכביש שבו יש תנועה מהירה של כלי רכב ועוד.

מעטפת בטיחות נדרשת בכל הכיוונים – מלפנים, למקרה שנהג המכונית שמלפנים יבלום בחוזקה מסיבה כלשהי או שיפול ממנה משא כבד ועוד. מאחור, למניעת היפגעות על-ידי הרכב שמאחור, ומהצדדים, כדי להימנע מכניסה למעטפת של רכב או של הולך רגל מהצד.

דוגמאות לדיני תעבורה שמתייחסים לעקרון מעטפת הבטיחות:

- **תקנה 21** מגדירה את חובתו של עובר דרך בכל עת:
 - כל עובר דרך חייב להתנהג בזהירות.
 - כל עובר דרך חייב להתנהג באופן שלא:
 - יקפח זכותו של אדם להשתמש שימוש מלא באותה דרך.
 - יגרום נזק לאדם או לרכוש ולא ייתן מקום לגרום נזק כאמור.
 - יפריע את התנועה ולא יעכבנה.
 - יסכן חיי אדם.
- **תקנה 35** מסדירה את התנועה וקובעת: "נוהג רכב ישתמש ככל האפשר בצידו הימני הקיצוני של הכביש, אף בכביש חד-סטרי, או בצידו הימני הקיצוני של הנתיב המיועד לאותו סוג רכב". (במדינות רבות אחרות שבהן הנהיגה בצד שמאל של הכביש התקנה הפוכה בכיוונה). מטרת הצד האחיד לנהיגה היא לאפשר את היווצרותה של מעטפת בטיחות על-ידי תנועה בכיוון אחד, ובכך למזער עד כמה שאפשר קונפליקטים גם בלי הפרדה פיזית.
- **תקנה 49(א)** אומרת: "לא ינהג אדם רכב בעקבות רכב אחר אלא תוך שמירה על רווח המאפשר לעצור בכל עת את הרכב ולמנוע תאונה, בהתחשב במהירות הנסיעה של שני כלי הרכב, במצב הדרך ובמצב הראות והתנועה בה". ההמלצה ליישום תקנה זו היא לשמור על רווח של שתי שניות לפחות מהרכב שמלפנים.
כמו כן, תקנות התעבורה מחייבות התקנת מראות תשקיף – פנים וצדדיות, בכל רכב מנועי, למעט אופנוע החייב במראת תשקיף אחת לפחות מצד שמאל. המראות מאפשרות לנהג לבחון בעיניו את אזורי מעטפת הבטיחות לפחות (למעט שטחים מתים), כדי שיוכל לקבל החלטות בדבר האצה, האטה, או במקרים מיוחדים אפילו סטייה.

6. עקרון הבקיאות והכשירות

- כל עוברי הדרך – הולכי רגל, רוכבים ונהגים – מחויבים לבטיחותם ולבטיחות הנמצאים בקרבתם. חובותיהם הבסיסיות הן להיות בקיאים בחוקי התעבורה ובכללי הבטיחות ומורשים לנהיגה בכלי הרכב שבו הם נוהגים. כמו כן, על עובר הדרך להיות כשיר מבחינה גופנית להשתמש בדרך בבטחה, ועל רכבו להיות תקין ומורשה לנוע בדרכים.
- עקרון הבקיאות והכשירות חל למעשה על כל עוברי הדרך. ישנם כללי בטיחות שאינם מעוגנים כחוקים והורים אחראים מקפידים עליהם, למשל:
- ילד שטרם מלאו לו תשע שנים לא יחצה כביש לבדו, כי טרם התפתחו אצלו הכישורים, בהם התכונות הפיזיולוגיות והקוגניטיביות, לחצות כביש בבטחה.
 - ילדים לא ירכבו על אופניים בכביש עד שיתבגרו דיים כדי לרכוב בבטחה ויהיו בקיאים ברכיבה נכונה ובטוחה.

בשל המסה שלהם ומהירותם הופכים כלי רכב מנועיים בתנועה לכלי משחית כאשר הם פוגעים באדם, ברכב או בעצם אחר. בקיאות בהפעלת הרכב שבו נוהג האדם באותה עת, כשירותו לנהוג ותקינות הרכב, הם תנאים בסיסיים והכרחיים לבטיחות התנועה בדרכים.

עקרון הבקיאות והכשירות מיושם בטרם מתניעים את הרכב ומתחילים בנסיעה. חוקי התעבורה במדינות העולם מגבילות את הגיל לקבלת רישיון הנהיגה. בישראל ניתן לקבל רישיון נהיגה באופנוע מגיל 16 (עד גיל 17 בהסכמת ההורים), ובמכונית פרטית – מגיל 16 ו-9 חודשים אפשר לקבל היתר לנהיגה בליווי במשך חצי שנה, ולאחר מכן יקבלו הנוהגים את הרישיון. לקבלת ההיתר/הרישיון נדרש המבקש להוכיח כשירות רפואית (אישור מרופא המשפחה ומאופטומטריסט), ללמוד פרקים עיוניים, להיבחן (תיאוריה), ולהתאמן בנהיגה מעשית בהדרכת מורה לנהיגה מוסמך עד לעמידה במבחן המעשי (טסט) שנערך על-ידי המדינה. התהליך, הכולל בדיקות רפואיות, לימוד ומבחנים, נועד להבטיח שמקבל רישיון נהיגה בקי בנהיגה ברמה בסיסית לפחות וכשיר לנהיגה בטיחותית.

בקיאות – תקנת התעבורה 25 קובעת: "לא ינהג אדם רכב אלא אם הוא בקי בהפעלתו". תקנת הבקיאות אינה מתייחסת רק למי שמקבל רישיון נהיגה אלא לכל אדם העומד לנהוג ברכב לא מוכר, ומטילה עליו את האחריות ללמוד להכיר את הרכב האחר. זהו, אגב, אחד מתפקידיו של מלווה לנהג חדש.

- **כשירות הנהג – תקנת התעבורה 26** קובעת:
 - אדם שמתקיים בו אחד מאלה לא ינהג רכב:
 - (1) הוא שרוי במצב העלול לסכן עוברי דרך.
 - (2) הוא נתון תחת השפעת סמים משכרים או משקאות משכרים.
 - (3) הוא אינו מסוגל לנהוג ברכב בביטחון סביר מחמת מצב נפשו או מחמת חולשה או ליקוי גופני.
 - (4) הוא במצב השולל ממנו את השליטה ברכב או את ראיית הדרך והתנועה בה.

במטרה להבטיח את כשירות הנהג ותקינות הרכב קובעות תקנות התעבורה חובות בדבר בדיקות רפואיות טרם קבלת רישיון נהיגה, בדיקות תקופתיות עם התבגרותו של מחזיק הרישיון ובדיקות רכב שנתיות.

▪ **כשירות ותקינות הרכב – תקנת התעבורה 27 קובעת:**

- "(א) לא ינהג אדם רכב כשהרכב נמצא במצב העלול לסכן עוברי דרך.
- (ב) לא ינהג אדם רכב אלא אם מבנהו של הרכב, ציודו, סימונו ונשיאת מטענו הם בהתאם להוראות הפקודה או תקנות אלה, לרבות תנאים בהיתר וברישיון.
- (ג) לא ינהג אדם רכב כאשר הרכב במצב השולל מהנהג שליטה בו.
- (ד) לא ינהג אדם רכב שבו הוגבלה בכל אופן שהוא, למעט הגבלה זניחה, יכולתו לראות את הדרך והתנועה בה מן השמשה הקדמית של הרכב או האחורית או זו שלצד הנהג או זו שלצד הנוסע במושב הקדמי".

בנוסף על האחריות המוטלת על בעל הרכב והנהג בו לתקינות הרכב, מורה תקנה 273(א): "המבקש רישיון רכב או חידושו יביא את הרכב למשרד רשות הרישוי שאליו הגיש את הבקשה או לתחנת בדיקה שאישרה רשות הרישוי".

פעילות לתלמידים

פעילות 1:

למורה: פעילות בקבוצות. כל קבוצה תצפה **בכל הסרטונים** ותרשום את עקרונות הבטיחות המוצגים בסרטונים – אלה שפעלו על-פיהם ואלה שלא. בתום הפעילות יערך דיון על עקרונות הבטיחות שהוצגו בסרטונים. ניתן גם לבקש מהתלמידים להתאים את הסעיף בתקנות התעבורה (המופיע בפרק) לעקרון הבטיחות שמוצג בסרטונים.

הסרטונים:

מס' סרטון	הסרט	הכתובת
1	תסתכל לי בעיניים 3	https://www.youtube.com/watch?v=D-dQty4088o
2	חומות הזכוכית	https://www.youtube.com/watch?v=CVK14mP89j8
3	חובות הנהג כלפי הולכי רגל	https://www.youtube.com/watch?v=OsvmGZ177aE
4	רכב לא תקין	https://www.youtube.com/watch?v=w7fcHA7TeL4
5	החרמת רכב לנהג	https://www.youtube.com/watch?v=V1LiMxzYleI

תשובות

הסרטון	העיקרון	הסבר
סרטון 1 תסתכל לי בעיניים 3 0:15 דקות	עקרון הבולטות - ראות ונראות	הולך הרגל מוסתר על-ידי מכוניות חונות ואינו נראה לעין הנהג.
סרטון 2 חומות הזכוכית 0:39 דקות	עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית	הולך הרגל צץ בפתאומיות מאחורי מכוניות חונות. גם עליו וגם על הנהגת להתייחס לכלל הסביבה התעבורתית בחציית כביש.
סרטון 3 חובות הנהג כלפי הולכי רגל 1:55 דקות	עקרון אי-הוודאות והספקנות	על הנהגים להיזהר, כי אם יש תמרור של מעבר חצייה או של דרך משולבת - ימצאו שם הולכי רגל. כך גם במקרה של תמרור עבודות בכביש – יש סיכוי לכך שמכוניות יאטו או שעובדים ימצאו על הכביש.
סרטון 4 רכב לא תקין 3:47 דקות	עקרון הבקיאיות והכשירות (רכב)	על הנהגים להיזהר, כי אם יש תמרור של מעבר חצייה או של דרך משולבת - ימצאו שם הולכי רגל. כך גם במקרה של תמרור עבודות בכביש – יש סיכוי לכך שמכוניות יאטו או שעובדים ימצאו על הכביש.
סרטון 5 החרמת רכב לנהג 2:15 דקות	עקרון הבקיאיות והכשירות (נהג)	בסרטון מוצגת אכיפה משטרתית שמטרתה לאפשר רק לרכב תקין וכשיר לתנועה לנסוע - ו"להוריד מהכביש" רכב שאינו כשיר לתנועה. נהג אוטובוס שרכבו אינו תקין המוביל ילדים מסכן את עצמו, את הנוסעים ואת כל משתמשי הדרך.
		בסרטון מוצגים נהגים שביצעו עבירות תנועה, בכללם נהיגה בהשפעת אלכוהול והחרמת הרכב שלהם, משום שלא היו כשירים לנהוג בו וסיכנו את עצמם ואת משתמשי הדרך האחרים.

פעילות 2:

לפניכם שאלות ממבחן התיאוריה שבבסיסן הבנת עקרונות ההתנהגות הבטיחותית. בחרו את התשובה הנכונה. ציינו בתשובתכם מהו עקרון ההתנהגות הבטיחותית המרכזי שבא לידי ביטוי בכל שאלה. דונו עם התלמידים בשאלה איזה עיקרון להתנהגות בטיחותית נשמר בכל תשובה נכונה שעליה הם ענו.

1. באילו מקרים החוק מחייב להאט?

- א. במקום שיש בו צל משדרת עצים גבוהים.
- ב. בהתקרבך למקום שיש שם חשש לפעילות עבריינית.
- ג. לפני עקיפת רכב ובמהלך העקיפה – להגברת הבטיחות.
- ד. בדרך שאינה פנויה או שהראות בה מוגבלת או שיש בה עקומות חדות.

העיקרון הבטיחותי: עקרון הבולטות – ראות ונראות

2. קצין משטרה רשאי לפסול רישיון נהיגה של נהג למשך 30 יום:

- א. אם עבר הנהג עבירה בכך, שתוקף רישיון הנהיגה שלו פג לפני עשרה ימים ויותר.
- ב. אם עבר הנהג עבירה של סיכון הולך רגל במעבר חצייה.
- ג. אם הוצא צו מעצר נגד בעל הרכב.
- ד. אם עבר הנהג עבירה בכך, שהנוסע שלצידו לא חגר חגורת בטיחות.

העיקרון הבטיחותי: עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)

3. כיצד ישפיע הרווח בין כלי הרכב על תהליך העקיפה?

- א. ככל שנתקרב אל הרכב שלפנינו, מרחק העקיפה יהיה קצר ובטוח יותר.
- ב. ככל שנתקרב אל הרכב שלפנינו, הסטייה בעת העקיפה תהיה בטוחה יותר.
- ג. לרווח בין כלי הרכב אין השפעה על בטיחות העקיפה.
- ד. רווח קטן מצמצם את שדה הראייה ומגדיל את הסיכון שבעקיפה.

העיקרון הבטיחותי: עקרון אי הוודאות והספקנות

4. גורמים חשובים לאובדן שליטה של הנהג ברכב הם:

- א. נהיגה מהירה מדי ומשענת ראש לא תקינה.
- ב. נהיגה מהירה מדי, חוסר ערנות ואי-הכרת מנגנוני הרכב.
- ג. נהיגה מהירה מדי ואי-חגירת חגורת בטיחות.
- ד. כל התשובות נכונות.

העיקרון הבטיחותי: עקרון הבקיאיות והכשירות

5. אתה נוהג בדרך שיש בה תנועה כבדה. כיצד תוודא נסיעה בטוחה?

- א. לנסיעה בטוחה בתנאים כאלה כדאי להיצמד לרכב שלפנים.
- ב. לנסיעה בטוחה בתנאים כאלה די לשמור על רווח נאות מלפנים.
- ג. הקפד על הסתכלות היקפית, שמור רווח מכל הצדדים ונהג במהירות סבירה.
- ד. נהג כרגיל. אין צורך בתשומת לב מיוחדת לבטיחות בנסיעה בתנאי עומס תנועה.

העיקרון הבטיחותי: עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)

6. כיצד תנהג בהתאם למצב שלפניך?

- א. סטה שמאלה ועקוב אחר שינוי בהתנהגותם של המשתמשים האחרים בדרך.
- ב. הגבר מהירות ועבור בזריזות את הסכנה המידית האורבת מימינך.
- ג. המשך בנסיעה ללא כל שינוי בהתנהגות וצפור צפירת אזהרה.
- ד. עבור לנתיב השמאלי, הגבר מהירות והמשך לעקוב אחר האופניים.

העיקרון הבטיחותי: עקרון ההתייחסות הכוללת

7. בתמונה שלפניך, תגובת הנוהגים בדרך לרכב היוצא מהחנייה אינה ברורה. כיצד צריך להגיב נהג המשאית במצב זה?

- א. יעצור את רכבו ויאפשר לרכב להמשיך בנסיעתו.
- ב. ימשיך בנסיעה ויתעלם מהרכב האחר היוצא, כי זכות המעבר שייכת למשאית.
- ג. יאט עד כדי עצירה, כדי לוודא התנהגות בטוחה של נהגי כלי הרכב שלפניו.
- ד. ימשיך בנסיעתו וישמיע צפירה ארוכה המתריעה על התקרבות המשאית.

העיקרון הבטיחותי: עקרון אי הוודאות והספקנות

תשובות: 1-ד, 2-ב, 3-ד, 4-ב, 5-ג, 6-א, 7-ג

פעילות 3: מדוע נחקקו דווקא חוקים אלו? או: הקשר בין חוקי התעבורה לעקרונות ההתנהגות הבטיחותית

פעילות עצמית לתלמידים

אמצעי עזר

- דף עבודה
- דף הסבר על העקרונות להתנהגות בטיחותית

מהלך הפעילות

א. באופן אישי

כל תלמיד יבדוק אם לתקנות השונות המופיעות בטבלה יש ביסוס הגיוני שמקורו בעקרונות ההתנהגות הבטיחותית.

ב. בקבוצה

1. הכיתה תתפצל לכמה קבוצות. כל קבוצה תקבל חמישה חוקים ותקנות תעבורה.
2. התלמידים ירשמו מהו לדעתם ההיגיון שבבסיס התקנה. מדוע נקבעה תקנה זו?
3. תלמידי הקבוצה יבחנו את הקשר בין התקנות השונות לבין העקרונות להתנהגות בטיחותית.
4. אם במקרה ימצאו התלמידים תקנה או חוק שיש להם זיקה לאחד מעקרונות ההתנהגות הבטיחותית, הם יכתבו המלצה או כלל כלשהו המוכר להם והמתייחס לעקרון זה.

ג. דיון במליאה

כל קבוצה תציג את התקנות ואת העיקרון הבטיחותי שבבסיסן. התלמידים ימלאו את הטבלה 'עקרונות ההתנהגות הבטיחותית' בהתאם לממצאים שהעלו הקבוצות.

פעילות 4 בנושא: ההיגיון שבבסיס החוק

נתחו את תוכנם של כל חוק או תקנה ואת הזיקה שלהם לעקרונות ההתנהגות הבטיחותית.

החוק או התקנה		א. עקרון הבולטות ראות ונראות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ד. עקרון אי- הוודאות והספקנות	ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)
1. חובתו של כל עובר דרך 1. כל עובר דרך חייב להתנהג בזהירות. 2. כל עובר דרך חייב להתנהג באופן שלא – (1). יקפח זכותו של אדם להשתמש שימוש מלא באותה דרך. (2). יגרום נזק לאדם או לרכוש ולא ייתן מקום לגרום נזק כאמור. (3). יפריע את התנועה ולא יעכבנה. (4). יסכן חיי אדם. 3. לא ינהג אדם רכב בקלות ראש או בלא זהירות, או ללא תשומת לב מספקת בהתחשב בכל הנסיבות ובין השאר בסוג הרכב, במטענו, בשיטת בלמיו ובמצבם, באפשרות של עצירה נוחה ובטוחה והבחנה בתמרורים, באותות שוטרים, בתנועת עוברי דרך ובכל עצם הנמצא על פני הדרך או סמוך לה ובמצב הדרך.						

ה.עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	ד.עקרון אי-הוודאות והספקנות	ג.עקרון השוני והרב-גוניות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית	א. עקרון הבולטות ראות ונראות	החוק או התקנה	
					2. מהירות סבירה לא ינהג אדם רכב אלא במהירות סבירה בהתחשב בכל הנסיבות ובתנאי הדרך והתנועה בה, באופן שיקיים בידו את השליטה המוחלטת ברכב.	
					3. האטה חייב נוהג רכב להאט את מהירות הנסיעה, ובמידת הצורך אף לעצור את רכבו, בכל מקרה שבו צפויה סכנה לעוברי דרך או לרכוש, לרבות רכבו הוא, ובמיוחד במקרים אלה: 1. בתוך שטחים בנויים מאוכלסים ובקטעי דרך שבתיים בנויים לצידם ותנועת הולכי רגל מצויה בהם. 2. כשהראות בדרך מוגבלת מכל סיבה שהיא. 3. בקרבת קבוצת ילדים או בקרבת התקהלות. 4. בהתקרבו למעבר חצייה. 5. בהתקרבו לפסגה או למקום שבו שדה הראייה מוגבל. 6. בהתקרבו אל אוטובוס העומד בתחנה ובעוברו על ידו.	

ה.עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	ד.עקרון אי- הוודאות והספקנות	ג.עקרון השוני והרב-גוניות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית	א. עקרון הבולטות ראות ונראות	החוק או התקנה	
					4.אין פנייה אלא בבטחה נוהג רכב לא יפנה ימינה או שמאלה תוך כדי נסיעה או כשהוא מתחיל לנסוע ולא יסטה מקו נסיעתו, אלא במהירות סבירה ובמידה שהוא יכול לעשות זאת בבטחה מבלי להפריע את התנועה ומבלי לסכן אדם או רכוש.	
					5.חובה לאותות ודרך האיתות נוהג רכב העושה אחד מאלה: (1) מתכוון לנוע או להפנות את רכבו. (2) מתכוון לסטות מנתיב נסיעתו. (3) עוצר את רכבו. ייתן אות בזמן וממרחק מספיקים כדי להזהיר עוברי דרך אחרים ובצורה המבטיחה כי האות יראה לעיניהם, זולת אם סיבה סבירה מנעה אותו מלתת אות כאמור.	
					6. עקיפה 1. נוהג רכב לא יעקוף רכב, אלא אם הדרך פנויה במרחק מספיק כדי לאפשר לו את ביצוע העקיפה ואת המשכת הנסיעה בבטיחות ללא הפרעה וללא סיכון לנסיעתו של רכב אחר, וללא הפרעה אחרת לתנועה מכל כיוון שהוא.	

					2. נוהג רכב לא יעקוף, לא ינסה לעקוף ולא יסיט את רכבו שמאלה או ימינה כדי לעקוף רכב או בעל חיים באחד מאלה: (1) ראות לקויה או שדה הראייה חסום או מוגבל. (2) הוא נמצא אחרי התמרור א-30 לפני מפגש מסילת ברזל, ועד אחרי מפגש מסילת הברזל. (3) הוא מתקרב אל מעבר חצייה להולכי רגל המסומן על פני הכביש או על-ידי תמרור המציין מקום מעבר חצייה להולכי רגל, ועד שעבר את מקום מעבר החצייה.	
					7. רכב שנעקף נוהג רכב שנעקף יסיט את רכבו עד כמה שאפשר לשפת הכביש, כדי לאפשר לרכב העוקף לעקוף בבטחה, ולא יגדיל את מהירות נסיעתו עד לאחר שהרכב העוקף עבר על פניו.	
					8. עלייה לרכב וירידה ממנו לא יעלה לרכב אדם, למעט הנוהג, ולא ירד ממנו ולא יניח הנהג או הממונה על הרכב לעלות אליו או לרדת ממנו, אלא: (1) כשהרכב עומד. (2) מצידו הימני של הרכב כשהוא עומד בצד ימין של הדרך. (3) מצידו השמאלי של הרכב כשהוא עומד כדין מצד שמאל של הדרך. אולם, מי שיושב לצד הנהג רשאי לצאת מצידו	

					הימני של הרכב, לאחר שנקט את אמצעי הזהירות הדרושים. (4) במקום המיועד לעלייה ולירידה, אם יש ברכב מקום כזה.	
ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	ד. עקרון אי- הוודאות והספקנות	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת	א. עקרון הבולטות ראות ונראות	החוק או התקנה	
					לא ינהג אדם ולא ייסע אלא אם כן הנוהג והנוסעים בו חגורים בחגורת בטיחות או רתומים במושב בטיחות או במושב מגביה, כאמור בתקנה 83א, לפי העניין.	9. חובת חגירה של חגורת בטיחות
					(א) ההולך בכביש, ילך סמוך לשפתו, מצידו השמאלי כשפניו אל התנועה הבאה לקראתו. (ב) כאשר קבוצת אנשים צועדת בזמן תאורה בכביש בלתי מואר, חייבים הצועד ראשון והצועד האחרון בקבוצה לצד התנועה לשאת אור נייד או מחזיר אור הנראה לנהגי כלי רכב ממרחק סביר. האחריות לקיום הוראה זו מוטלת הן על מי שארגן את צעידת הקבוצה והן על האחראי עליה בצעידתה.	10. הליכה בכביש

ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	ד. עקרון אי-הוודאות והספקנות	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית	א. עקרון הבולטות ונראות	החוק או התקנה	
					11. חציית הכביש (א) לא יחצה אדם כביש, אלא לאחר שבדק את מצב התנועה בו ונוכח שאפשר לחצותו בבטיחות. (ב) אם יש בקרבת המקום מעבר חצייה, מנהרה או גשר המיועדים למעבר הולכי רגל, לא יחצה הולך רגל את הכביש אלא בהם. (ג) אם אין בקרבת המקום מעבר חצייה, מנהרה או גשר כאמור, אך יש בקרבת מקום צומת, יחצה הולך רגל את הכביש בקרבת צומת. (ד) בכל מקרה יחצה הולך רגל כביש במהירות סבירה ובקו ישר והקצר ביותר בין קצות הכביש, ולא יתעכב בכביש שלא לצורך.	
					לא ינהג אדם רכב ולא ילך עובר דרך בכביש כשלאוזניו צמודות אוזניות המחוברות למכשיר להשמעת צלילים או קולות, למעט אוזניות המחוברות למכשיר שמיעה רפואי.	12. איסור שימוש באוזניות בדרך

ה.עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	ד.עקרון אי- הוודאות והספקנות	ג.עקרון השוני והרב-גוניות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת	א. עקרון הבולטות ראות ונראות	החוק או התקנה	
					13. חובת החזקת מערכת האורות במצב תקין	לא ישתמש אדם ברכב אלא אם מערכת האורות שבו מותקנת ופועלת כהלכה.
					14. עמעום אורות	1. הנוהג ברכב מנועי שפנסיו מאירים באור גבוה, יעמעם אורותיו בכל אחד מאלה: (1) הוא נוסע לקראת רכב אחר באותה דרך עד שיעבור אותו רכב אחר, או כשהוא נוסע לקראת רכב אחר הנמצא בדרך סמוכה ועלול לסנוור נוהג רכב אחר. (2) הוא עוצר. (3) הוא נוסע מאחורי רכב אחר ואלומת האור הגבוה שלו מאירה את חלקו האחורי של הרכב הנוסע לפניו, אולם מותר לאותות קצרות על-ידי הבהוב האור הגבוה כדי להזהיר את נוהג הרכב שלפניו, כי בכוונתו לעוקפו או לעבור על פניו, ובלבד שלא יאותת כאמור, אם הוא עלול לסנוור נוהג רכב אחר הבא לקראתו.

ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	ד. עקרון אי-הוודאות והספקנות	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת	א. עקרון הבולטות ונראות	החוק או התקנה	
					1. לא יעצור אדם רכב, לא יעמידנו, לא יחנה ולא ישאירנו עומד, כולו או חלק ממנו, באחד המקומות המנויים להלן, אלא לשם מניעת תאונה או לשם מילוי אחרי הוראה מהוראות תקנות אלה או אם סומן בתמרור אחר: (א) בצד שמאל של הדרך אלא אם הכביש הוא חד-סטרי, או בניגוד לכיוון הנסיעה. לעניין תקנת משנה זו לא יראו ככביש חד-סטרי כביש שהוא חלק מדרך המחולקת על-ידי שטח הפרדה. (ב) על מדרכה, למעט במקום שהוסדר להעמדת רכב והחנייתו לפי חוק עזר שהותקן על-פי סעיף 77 לפקודה ובלבד שנותר מעבר להולכי רגל. (ג) במקום כניסה לשטח המיועד לכלי רכב, פרט להעלאת נוסעים והורדתם. (ד) בתוך מעבר חצייה או בתחום שנים-עשר מטר לפניו.	15. מקומות אסורים בעצירה, בהעמדה ובחנייה
					(א) לא ינהג אדם רכב בעקבות רכב אחר, אלא תוך שמירה על רווח המאפשר לעצור בכל עת את הרכב ולמנוע תאונה, בהתחשב במהירות הנסיעה של שני כלי הרכב, במצב הדרך ובמצב הראות והתנועה בה. (ב) בלי לגרוע מן האמור בתקנת משנה (א), לא ינהג אדם רכב בעקבות רכב אחר הנוסע לפניו באותו נתיב אלא אם כן הוא שומר על מרווח זמן של שנייה	16. רווח בין רכב לרכב אחר

					אחת לפחות כדי לעבור במהירות נסיעתו אותה שעה את המרחק שבין שני כלי הרכב.	
					(א) לא הוצב תמרור המורה על מתן זכות קדימה בצומת או על עצירה לפני הצומת בכיוון הנסיעה של נוהג הרכב, יחולו הוראות אלה: (1) נתקרו לצומת כמה כלי רכב מצדדים שונים, ייתן נוהג רכב את זכות הקדימה לכלי רכב הבאים מימין. (2) נוהג רכב, המתקרב לצומת או הנמצא בצומת ועומד לפנות שמאלה או לפנות בפניית פרסה לשמאל, ייתן זכות קדימה לרכב הבא ממולו והנמצא בצומת או קרוב לצומת, וזאת מבלי לגרוע מהאמור בפסקה (1). (3) נוהג רכב היוצא מדרך עפר ועומד להיכנס לדרך סלולה או לחצותה ייתן זכות קדימה לרכב המתקרב בדרך הסלולה. (ב) נוהג רכב היוצא מחצרים, מדרך גישה לבית, מתחנת דלק, מתחנת שירות, ממקום חנייה לכלי רכב וכיוצא באלה או מכל מקום שאינו דרך, והוא עומד להיכנס לדרך או לחצותה:	17. רכב מתקרב או הנכנס לצומת או לדרך

					(1) יאט ואף יעצור, במידת הצורך, כדי לאפשר להולכי רגל לעבור בבטחה לפני שיעלה על המדרכה או על שול הדרך. (2) יאט וייתן זכות קדימה לכלי רכב המתקרבים באותו כביש לפני שייכנס לכביש.	
--	--	--	--	--	--	--

תשובות לתרגיל "ההיגיון שבבסיס החוק":

10	א	1	ב
11	ב, ג	2	ב, ה
12	ב, ה	3	א, ג, ד
13	א, ה	4	א, ה
14	א, ד	5	א
15	א, ה	6	א, ג, ד, ה
16	ג, ה	7	ב, ג, ד
17	א, ב, ה	8	ב, ג
		9	ד, ה

פירוט התשובות בטבלה להלן:

ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	ד. עקרון אי- הוודאות והספקנות	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית	א. עקרון הבולטות ראות ונראות	החוק או התקנה	
			על-פי התקנה, על כל עובר דרך להתייחס לכל המרחב התעבורתי, על מרכיביו השונים, בהקפדה ובתשומת לב.		1. כל עובר דרך חייב להתנהג בזהירות. 2. כל עובר דרך חייב להתנהג באופן שלא: (1). יקפח זכותו של אדם להשתמש שימוש מלא באותה דרך. (2). יגרום נזק לאדם או לרכוש ולא ייתן מקום לגרום נזק כאמור. (3). יפריע את התנועה ולא יעכבנה. (4). יסכן חיי אדם. 3. לא ינהג אדם רכב בקלות ראש או בלא זהירות, או ללא תשומת לב מספקת בהתחשב בכל הנסיבות ובין השאר בסוג הרכב, במטענו, בשיטת בלמיו ובמצבם, באפשרות של עצירה נוחה ובטוחה והבחנה בתמרורים, באותות שוטרים, בתנועת עוברי דרך ובכל עצם הנמצא על פני הדרך או סמוך לה ובמצב הדרך.	1. חובתו של כל עובר דרך

החוק או התקנה		א. עקרון הבולטות וראות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ד. עקרון אי-הוודאות והספקנות	ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)
2. מהירות סבירה	לא ינהג אדם רכב אלא במהירות סבירה בהתחשב בכל הנסיבות ובתנאי הדרך והתנועה בה, באופן שיקיים בידו את השליטה המוחלטת ברכב.		על-פי התקנה, על כל נהג להתחשב בכל הנסיבות במרחב התעבורתי ולהתאים את מהירות הנהיגה לנסיבות.			מהנהג נדרש שלא לנהוג במהירות המקסימלית המותרת על-פי החוק, אלא לדאוג למקדם ביטחון שיאפשר לו להתחשב בנסיבות ובתנאי הדרך ולשלוט ברכב.
3. האטה	חייב נוהג רכב להאט את מהירות הנסיעה, ובמידת הצורך אף לעצור את רכבו, בכל מקרה שבו צפויה סכנה לעוברי דרך או לרכוש, לרבות רכבו הוא, ובמיוחד במקרים אלה: 1. בתוך שטחים בנויים מאוכלסים ובקטעי דרך שבתים בנויים לצידם ותנועת הולכי רגל מצויה בהם. 2. כשהראות בדרך מוגבלת מכל סיבה שהיא. 3. בקרבת קבוצת ילדים או בקרבת התקהלות. 4. בהתקרבו למעבר חצייה. 5. בהתקרבו לפסגה או למקום שבו שדה הראייה מוגבל.	על הנהג להאט, משום שעוברי הדרך לא רואים היטב את הרכב, והנהג אינו רואה את הדרך כראוי.		גם אם אינם נראים בפועל עלולים להופיע הולכי רגל.	הולכי רגל עלולים להופיע ו"להפתיע" את הנהג. על הנהג להיות ערני במקרה של התקהלות או של הימצאות ילדים (3) או לפני מעבר חצייה (4) או בקרבת אוטובוס (5) או מעבר לפסגה (4)	

					6. בהתקרבו אל אוטובוס העומד בתחנה ובעוברו על ידו.	
ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	ד. עקרון אי-הוודאות והספקנות	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית	א. עקרון הבולטות ראות ונראות	החוק או התקנה	
הנהג הנוסע במהירות סבירה יוכל לשמור על פער חיוני ולדאוג למקדם בטיחות.				הפנייה במהירות סבירה יכולה לאפשר לעוברי הדרך להבחין ברכב המתקרב.	נוהג רכב לא יפנה ימינה או שמאלה תוך כדי נסיעה או כשהוא מתחיל לנסוע ולא יסטה מקו נסיעתו, אלא במהירות סבירה ובמידה שהוא יכול לעשות זאת בבטחה מבלי להפריע את התנועה ומבלי לסכן אדם או רכוש.	4. אין פנייה אלא בבטחה
	הנהג מעביר מסר ברור על כוונותיו ומצמצם את מידת אי-הוודאות והספק.			בדרך זו הנהג מבליט את נוכחותו ומבהיר את כוונותיו.	1. נוהג רכב העושה אחד מאלה: (1) מתכוון לנוע או להפנות את רכבו. (2) מתכוון לסטות מנתיב נסיעתו. (3) עוצר את רכבו. ייתן אות בזמן וממרחק מספיקים כדי להזהיר עוברי דרך אחרים ובצורה המבטיחה כי האות יראה לעיניהם, זולת אם סיבה סבירה מנעה אותו מלתת אות כאמור.	5. חובה לאותת ודרך האיתות

6. עקיפה	1. נוהג רכב לא יעקוף רכב, אלא אם הדרך פנויה במרחק מספיק כדי לאפשר לו את ביצוע העקיפה ואת המשך הנסיעה בבטיחות ללא הפרעה וללא סיכון לנסיעתו של רכב אחר, וללא הפרעה אחרת לתנועה מכל כיוון שהוא. 2. נוהג רכב לא יעקוף, לא ינסה לעקוף ולא יסיט את רכבו שמאלה או ימינה כדי לעקוף רכב או בעל חיים באחד מאלה: (1) ראות לקויה או שדה הראייה חסום או מוגבל. (2) הוא נמצא אחרי התמרור א-30 לפני מפגש מסילת ברזל, ועד אחרי מפגש מסילת הברזל. (3) הוא מתקרב אל מעבר חצייה להולכי רגל המסומן על פני הכביש או על-ידי תמרור המציין מקום מעבר חצייה להולכי רגל, ועד שעבר את מקום מעבר החצייה.	יש להיזהר מלעקוף במקום שאינך רואה או נראה במידה מספקת.		תנועת הולכי הרגל היא איטית ואין ודאות שישלימו את החצייה (3).	הנהג העוקף צריך לחשוש מכך שלא יוכל לסיים את העקיפה בבטחה אם הוא מתקרב למסילת ברזל או למעבר החצייה.	עקיפה יש לבצע רק אם בטוחים שניתן להספיק לבצעה, ויש לדאוג למקדם בטיחות שיאפשר לשמור על פער רצוי וחיוני.
7. רכב שנעקף	נוהג רכב שנעקף, יסיט את רכבו עד כמה שאפשר לשפת הכביש כדי לאפשר לרכב העוקף, לעקוף בבטחה ולא יגדיל את מהירות		נהג הרכב שנעקף צריך לאפשר לרכב העוקף לעקוף אותו מתוך הבנה שכך לא יסכן את הרכב העוקף בהתנגשות עם	נהג הרכב הנעקף צריך להביא בחשבון הבדלים בביצוע העקיפה בין סוגי	על הרכב הנעקף להאט את נסיעתו ולסטות לעבר שפת הכביש	

	נסיעתו עד לאחר שהרכב העוקף עבר על פניו.		הרכב הנוסע בנתיב הנגדי.	רכב שונים ולאפשר לעקוף אותו.	בשל אי- הוודאות בנוגע לסיום העקיפה בזמן.	
החוק או התקנה		א. עקרון הבולטות ראות ונראות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת לסביבה התעבורתית	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ד. עקרון אי- הוודאות והספקנות	ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)
8. עלייה לרכב וירידה ממנו	לא יעלה לרכב אדם, למעט הנוהג, ולא ירד ממנו ולא יניח הנהג או הממונה על הרכב לעלות אליו או לרדת ממנו, אלא: (1) כשהרכב עומד. (2) מצידו הימני של הרכב כשהוא עומד בצד ימין של הדרך. (3) מצידו השמאלי של הרכב כשהוא עומד כדין מצד שמאל של הדרך. אולם, מי שיושב לצד הנהג רשאי לצאת מצידו הימני של הרכב, לאחר שנקט את אמצעי הזהירות הדרושים. (4) במקום המיועד לעלייה ולירידה, אם יש ברכב מקום כזה.		על עוברי הדרך להיזהר ולהביא בחשבון שרכב עלול לסכן אותם ביוצאם מהרכב גם אם הכביש נראה פנוי.	על מי שמתכנן לרדת מרכב להיזהר ולהביא בחשבון שרכב הנוסע במהירות עלול לסכן אותו ביוצאו מהרכב.		
9. חובת חגירה של חגורת הבטיחות	לא ינהג אדם ולא ייסע אלא אם כן הנוהג והנוסעים בו חגורים בחגורת בטיחות או רתומים במושב בטיחות				צריך להתייחס בחשדנות למצבים בלתי צפויים שעלולים	חגירת החגורה היא אמצעי המקדם בטיחות במצבים לא שגרתיים,

	או במושב מגביה כאמור בתקנה 83א, לפי העניין.				להתרחש בדרך כגון עצירה או תאונה.	מפתיעים ולא מתוכננים.
החוק או התקנה	א. עקרון הבולטות ראות ונראות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ד. עקרון אי-הוודאות והספקנות	ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	החוק או התקנה
10. הליכה בכביש	(א) ההולך בכביש, ילך סמוך לשפתו, מצידו השמאלי כשפניו אל התנועה הבאה לקראתו. (ב) כאשר קבוצת אנשים צועדת בזמן תאורה בכביש בלתי מואר חייבים הצועד ראשון והצועד האחרון בקבוצה לצד התנועה, לשאת אור נייד או מחזיר אור הנראה לנהגי כלי רכב ממרחק סביר. האחריות לקיום הוראה זו מוטלת הן על מי שארגן את צעידת הקבוצה והן על האחראי עליה בצעידתה.	כך הולך הרגל יראה וייראה טוב יותר(א). כך יהיה ניתן להבחין בהולכי הרגל ממרחק רב יותר(ב).				
11. חציית הכביש	(א) לא יחצה אדם כביש, אלא לאחר שבדק את מצב התנועה בו ונוכח שאפשר לחצותו בבטיחות.	על הולך הרגל לסרוק את הסביבה כולה, להסתכל לכל הכיוונים ולבחון	אופי התנועה של הולכי הרגל ושל כלי הרכב שונה. לכן, מן הראוי להפריד בין תוואי התנהלותם ולצמצם			

			נקודות מפגש ככל האפשר.	את אפשרות התקרבות של כלי רכב מכיוונים שונים.	(ב) אם יש בקרבת המקום מעבר חצייה, מנהרה או גשר המיועדים למעבר הולכי רגל, לא יחצה הולך רגל את הכביש אלא בהם. (ג) אם אין בקרבת המקום מעבר חצייה, מנהרה או גשר כאמור אך יש בקרבת מקום צומת, יחצה הולך רגל את הכביש בקרבת צומת. (ד) בכל מקרה יחצה הולך רגל כביש, במהירות סבירה ובקו ישר והקצר ביותר בין קצות הכביש, ולא יתעכב בכביש שלא לצורך.	
12. איסור שימוש באוזניות בדרך			לחוש השמיעה חשיבות רבה בהתנהלות בדרך, והאוזניות פוגמות בהתייחסות עובר הדרך לסביבה, ומסיחות את דעתו מהדרך.		לא ינהג אדם רכב ולא ילך עובר דרך בכביש כשלאוזניו צמודות אוזניות המחוברות למכשיר להשמעת צלילים או קולות, למעט אוזניות המחוברות למכשיר שמיעה רפואי.	
13. חובת החזקת מערכת האורות במצב תקין				הנהג יראה טוב יותר את הדרך וייראה ממרחק רב יותר	לא ישתמש אדם ברכב אלא אם מערכת האורות שבו מותקנת ופועלת כהלכה.	
					עובר הדרך שאינו שומע את הנעשה בדרך ואינו מרוכז עלול להבחין בנעשה בדרך מאוחר מדי. לכן, על עובר הדרך לשמור על ריכוז ולהימנע מהסחת דעת בשל האוזניות	
					מערכת האורות מגדילה את מקדם הבטיחות באמצעות הגדלת טווח הראייה של הנהג, ועוברי הדרך האחרים יכולים להבחין בו ממרחק, וכך נמנעות "הפתעות" בדרך.	

החוק או התקנה	ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	ד. עקרון אי-הוודאות והספקנות	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת	א. עקרון הבולטות ראות ונראות	החוק או התקנה
		הנהג מצמצם את אי-הוודאות והספק בנוגע לכוונותיו באמצעות ההבהוב.		נהג כלי הרכב המשתמש באור גבוה יעמעם את אורות הרכב כדי להימנע מלסנוור רכב אחר, ובכך יאפשר לראותו בדרך(1). כלי הרכב המהבהב (3) מדגיש את כוונותיו לעקוף או לעבור את הרכב שלפניו.	1. הנוהג ברכב מנועי שפנסיו מאירים באור גבוה, יעמעם אורותיו בכל אחד מאלה: (1) הוא נוסע לקראת רכב אחר באותה דרך עד שיעבור אותו רכב אחר, או כשהוא נוסע לקראת רכב אחר הנמצא בדרך סמוכה ועלול לסנוור נהג רכב אחר. (2) הוא עוצר. (3) הוא נוסע מאחורי רכב אחר ואלומת האור הגבוה שלו מאירה את חלקו האחורי של הרכב הנוסע לפניו, אולם, מותר לאותת קצרות על-ידי הבהוב באור הגבוה כדי להזהיר את נהג הרכב שלפניו, כי בכוונתו לעוקפו או לעבור על פניו, ובלבד שלא יאותת כאמור, אם הוא עלול לסנוור נהג רכב אחר הבא לקראתו.	14. עמעום אורות

ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)	ד. עקרון אי- הוודאות והספקנות	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת	א. עקרון הבולטות ראות ונראות	החוק או התקנה	
	העמדת רכב במקום אסור עלולה ליצור מכשול שבו לא תתאפשר תגובה בזמן למראה המכשול הזה.			העמדת רכב במקום אסור עלולה למנוע ראות ונראות של כלי רכב ושל עוברי דרך שונים.	15. מקומות אסורים בעצירה, בהעמדה ובחנייה 1. לא יעצור אדם רכב, לא יעמידנו, לא יחנהו ולא ישאירנו עומד, כולו או חלק ממנו, באחד המקומות המנויים להלן, אלא לשם מניעת תאונה או לשם מילוי אחרי הוראה מהוראות תקנות אלה או אם סומן בתמרור אחר: (א) בצד שמאל של הדרך אלא אם הכביש הוא חד-סטרי, או בניגוד לכיוון הנסיעה. לעניין תקנת משנה זו לא יראו ככביש חד-סטרי כביש שהוא חלק מדרך המחולקת על-ידי שטח הפרדה. (ב) על מדרכה, למעט במקום שהוסדר להעמדת רכב והחנייתו לפי חוק עזר שהותקן על-פי סעיף 77 לפקודה, ובלבד שנותר מעבר להולכי רגל. (ג) במקום כניסה לשטח המיועד לכלי רכב, פרט להעלאת נוסעים והורדתם. (ד) בתוך מעבר חצייה או בתחום שנים-עשר מטר לפניו.	

החוק או התקנה		א. עקרון הבולטות ראות ונראות	ב. עקרון ההתייחסות הכוללת	ג. עקרון השוני והרב-גוניות	ד. עקרון אי-הספקנות	ה. עקרון מעטפת הבטיחות (הפער)
16. רוח בין רכב לרכב אחר	(א) לא ינהג אדם רכב בעקבות רכב אחר, אלא תוך שמירה על רוח המאפשר לעצור בכל עת את הרכב ולמנוע תאונה, בהתחשב במהירות הנסיעה של שני כלי הרכב, במצב הדרך ובמצב הראות והתנועה בה. (ב) מבלי לגרוע מן האמור בתקנת משנה (א), לא ינהג אדם רכב בעקבות רכב אחר הנוסע לפניו באותו נתיב, אלא אם כן הוא שומר על מרווח זמן של שנייה אחת לפחות כדי לעבור, במהירות נסיעתו אותה שעה, את המרחק שבין שני כלי הרכב.			חובה לשמור על רוח ראוי כי לא ניתן לדעת מהן כוונותיהם של נהגי הרכב האחרים.		יש לשמור על רוח בין כלי רכב הנוסעים זה אחרי זה, כדי שגם במקרה של עצירה פתאומית של הרכב שלפנים יוכל הרכב שמאחוריו להגיב באופן הולם למצב.
	17. רכב המתקרב או הנכנס לצומת או דרך	(א) לא הוצב תמרור המורה על מתן זכות קדימה בצומת או על עצירה לפני הצומת בכיוון הנסיעה של נוהג הרכב, יחולו הוראות אלה: (1) נתקרב לצומת כמה כלי רכב מצדדים שונים, ייתן נוהג הרכב את זכות הקדימה לכלי רכב הבאים מימין. (2) נוהג רכב, המתקרב לצומת או הנמצא בצומת ועומד לפנות	רכב היוצא מחצר או מכל מקום שאינו דרך אינו נראה לעין. לכן עליו לחכות עד שהדרך תתפנה ועוברי הדרך יוכלו לנוע בבטחה.	על הנהג להביא בחשבון שכלי רכב מגיעים לצומת מכיוונים שונים (א). על הנהג להביא בחשבון שהמדרכה היא המקום להולכי הרגל, ולכן עליו לא לסכנם בה (ב).	במפגש בין מכוניות המגיעות מכיוונים שונים, לא ברור מי יאט, מי יעצר, מי ימשיך בנסיעתו ומי יתן זכות קדימה. תקנות מתן	כלי הרכב השונים מגיעים מכיוונים שונים ועלולים להיפגש או להתעמת בדרך. לכן, על הנהג לנקוט את כל הדרכים כדי לשמור על מקדם הבטיחות.

	זכות קדימה מצמצמות את מרחב אי- הוודאות הקיים.				שמאלה או לפנות בפניית פרסה לשמאל, ייתן זכות קדימה לרכב הבא ממולו והנמצא בצומת או קרוב לצומת, וזאת, מבלי לגרוע מהאמור בפסקה (1). (3) נוהג רכב היוצא מדרך עפר ועומד להיכנס לדרך סלולה או לחצותה ייתן זכות קדימה לרכב המתקרב בדרך הסלולה. (ב) נוהג רכב היוצא מחצרים, מדרך גישה לבית, מתחנת דלק, מתחנת שירות, ממקום חנייה לכלי רכב וכיוצא באלה, או מכל מקום שאינו דרך, והוא עומד להיכנס לדרך או לחצותה: (1) יאט ואף יעצור, במידת הצורך, כדי לאפשר להולכי רגל לעבור בבטחה לפני שיעלה על המדרכה או על שול הדרך. (2) יאט וייתן זכות קדימה לכלי רכב המתקרבים באותו כביש לפני שייכנס לכביש.	
--	--	--	--	--	---	--